

08.05.2025 р. № 1-0804

Національний технічний університет "Дніпровська політехніка"
49005, Україна, м. Дніпро, пр. Дмитра Яворницького, 19
Професору кафедри екології і технологій захисту
навколишнього середовища Олександрю Коврову

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої
освіти ступеня доктора філософії зі спеціальності G2 «Технології
захисту навколишнього середовища» Національного технічного університету «Дніпровська
політехніка»

Сучасні екологічні проблеми пов'язані з шкідливими викидами парникових газів в атмосферу, забрудненням поверхневих водойм, промисловими та побутовими відходами спонукають уряди країн світу розробляти дієві заходи щодо впровадження нових технологій захисту навколишнього середовища.

Технологічна модернізація та трансформація промисловості у більш зелену й ресурсоефективну, з низькими викидами і відходами забруднюючих речовин стала основним компонентом політики зеленого зростання, впровадженням в економіку країни тренду на стале споживання і стале виробництво.

Розвиток освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії зі спеціальності G2 «Технології захисту навколишнього середовища» в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» відповідає основним стратегічним напрямкам екологічної політики України відповідно до Закону України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року». Так, профіль програми за основними та вибірковими освітніми компонентами має фокус на раціональне управління станом довкілля та екологічний моніторинг, зменшення антропогенного впливу на навколишнє середовище, попередження кліматичних змін, забезпечення екологічно збалансованого природокористування та впровадження екологічно чистих технологій.

Підготовка фахівців вищого наукового рівня зі спеціальності G2 «Технології захисту навколишнього середовища» дозволить внести вагомий внесок у справу мінімізації негативних наслідків діяльності промислових підприємств, в тому числі гірничо-металургійного комплексу, на стан навколишнього природного середовища, від чого залежить здоров'я та генофонд нації.

Особливістю програми є впровадження дисципліни «Інструментально-лабораторний контроль забруднення навколишнього середовища», що дозволить молодим науковцям опанувати практичні навички моніторингу довкілля.

Кафедра екології та технологій захисту навколишнього середовища НТУ «Дніпровська політехніка» має значний потенціал кадрового та матеріально-технічного забезпечення для підготовки фахівців наукового рівня в галузі охорони довкілля з фокусом на впровадження екологічно безпечних технологій зокрема в гірничопромисловому комплексі. Тісний зв'язок між гірничопромисловими підприємствами та кафедрою екології та ТЗНС сприяє ефективному

поєднанню теорії та практики в галузі екологічно відповідального використання природних ресурсів, що відбивається в робочих програмах фахових дисциплін.

Враховуючи тенденції розвитку гірничопромислового комплексу України та пріоритетність екологізації виробництв і технологій висловлюємо позитивну оцінку освітньо-наукової програми ступеня доктора філософії зі спеціальності G2 «Технології захисту навколишнього середовища». На підставі ретельного аналізу освітніх компонентів вважаємо за доцільне підтримати розвиток вищезазначеної ОНП на кафедрі екології та технологій захисту навколишнього середовища НТУ «Дніпровська політехніка».

Директор

К.О. Сацюк

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії зі спеціальності G2 «Технології захисту навколишнього середовища» в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»

Сучасний стан навколишнього середовища України характеризується значними викликами, зумовленими як військовими діями, так і промисловою діяльністю. Триваючий збройний конфлікт на території України призвів до масштабних екологічних проблем. Руйнування інфраструктури, знищення промислових об'єктів та використання важкого озброєння спричинили забруднення ґрунтів, водних ресурсів та атмосфери. Промислові регіони України, такі як Кривий Ріг, продовжують стикатися з проблемою забруднення повітря.

Військові дії та промислова діяльність призвели до погіршення якості водних ресурсів. Руйнування очисних споруд та скидання неочищених стічних вод спричинили забруднення річок та озер, що негативно впливає на екосистеми та здоров'я населення.

Російська агресія призвела до тимчасової окупації та мінування значних територій, що ускладнює або унеможлиблює їх використання для сільськогосподарських потреб. За даними Міністерства аграрної політики та продовольства України, деградація природних ресурсів посилюється через мінування сільськогосподарських земель та забруднення земельних ресурсів.

Для покращення екологічної ситуації необхідні комплексні заходи, включаючи відновлення зруйнованої інфраструктури, модернізацію промислових підприємств та впровадження ефективних природоохоронних політик, організацію комплексних та моніторингових біолого-екологічних, ботанічних, зоологічних, гідробіологічних наукових досліджень об'єктів природно-заповідного фонду. Також важливим є обмін досвідом у вирішенні природно-екологічних проблем водних та наземних об'єктів регіону, у тому числі і відносно оцінювання стану і ступенів антропогенної трансформації екосистем, використання природно-ресурсного потенціалу територій.

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії зі спеціальності G2 «Технології захисту навколишнього середовища» в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» є важливим елементом для сучасної вищої освіти України в контексті забезпечення потенціалу відновлення нашої країни.

Покращення якості навчального процесу в НТУ «ДП» за рахунок проведення практик, екскурсій та практичних занять на базі територій, що досліджуються, та/або де проводяться моніторингові дослідження має прикладне значення в дослідницькій діяльності молодих науковців та науково-педагогічних працівників. Спільна участь у підготовці і проведенні науково-практичних, науково-технічних конференцій, симпозіумів, нарад, семінарів, «круглих столів» з питань заповідної справи, охорони навколишнього середовища, екології дозволить знайти правильні рішення для потреб раціонального природокористування. Підготовка спільних публікацій, проведення досліджень, експериментів, проектів з питань охорони навколишнього середовища, екології та техногенної безпеки виступають в якості сучасної бази екологічних інновацій.

Аналізуючи освітньо-наукову програму (ОНП) G2 «Технології захисту навколишнього середовища», варто відзначити її спрямованість на підготовку фахівців, здатних вирішувати складні спеціалізовані завдання у сфері екології та охорони довкілля. Програма включає необхідні базові дисципліни фахової підготовки, а також охоплює широкий спектр вибіркових дисциплін, що забезпечують ґрунтовні знання та практичні навички у галузі природоохоронних технологій. Бажано, щоб в рамках вибіркових дисциплін було впроваджено окремі модулі з фокусом на технології відновлення природно-заповідного фонду, екологічний моніторинг, використання сучасного обладнання для контролю стану довкілля та впровадження інноваційних екотехнологій.

Загалом, ОНП G2 «Технології захисту навколишнього середовища» забезпечує комплексну підготовку фахівців, здатних ефективно вирішувати актуальні екологічні проблеми сьогодення.

Враховуючи вищевикладене, ми щиро підтримуємо подальший плідний розвиток освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії зі спеціальності G2 «Технології захисту навколишнього середовища» в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка». Вважаємо, що програма сприятиме проведенню спільних з Університетом моніторингових досліджень територій природнозаповідних зон із залученням здобувачів рівня доктор філософії зі спеціальності, науково-педагогічних працівників та експертів в галузі охорони довкілля.

Директор природного заповідника
«Дніпровсько-Орільський»,
канд.біол.наук

Марія ТРИФАНОВА